

PEMB 25

Pla Estratègic Metropolità de Barcelona • gener 2009

Barcelona reuneix les condicions necessàries per ser un clúster logístic important

El passat 11 de desembre es va celebrar a l'auditori del World Trade Center Barcelona la VI Jornada Tècnica del PEMB, La logística, sector estratègic per a una economia global, en què es va debatre el paper que juga la logística en el desenvolupament econòmic de l'àrea metropolitana de Barcelona, com també els elements i factors que poden convertir-la en un clúster logístic potent.

L'acte va ser inaugurat per **Jordi Valls**, president de l'Autoritat Portuària de Barcelona, i **Jordi William Carnes**, tinent d'alcalde d'Hisenda i Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Barcelona i president de la Comissió Delegada del PEMB, qui va destacar que la logística és un dels grans reptes econòmics de Catalunya. També va afirmar que Barcelona disposa d'importants actius (com el port, l'aeroport, zones logístiques, una extensa xarxa viària i ferroviària, etc.), que té grans competidors i possibles aliances que ha de saber articular i que cal aprofitar el potencial que ens ofereix la proximitat al Mediterrani.

Els dos ponents europeus –**Theo Notteboom**, president de l'Institut del Transport i Gestió Marítima de la Universitat d'Anvers, i **Peter W. de Langen**, Advisor Corporate Development del Port de Rotterdam– van posar en relleu el creixement que s'ha produït els darrers anys en aquest àmbit, les causes i les conseqüències en l'economia d'Holanda i Bèlgica.

La deslocalització i la globalització són dos dels fenòmens que han influït directament en el desenvolupament de la logística. El context econòmic ha canviat i les empreses del sector també ho han hagut de fer, ja que només la flexibilitat els permet adaptar-se als nous reptes. Les empreses que tradicionalment es dedicaven al transport de mercaderies han ampliat el seu àmbit d'actuació. Ara, no només es dediquen a un únic tipus d'activitat, sinó a moltes simultàniament. S'han convertit en empreses globals ("me-

gaoperadors” que gestionen tota la cadena), amb relacions arreu del món.

Des dels seus punts de vista, Barcelona ofereix les condicions necessàries per convertir-se en un clúster logístic important ja que disposa de grans infraestructures –com el port, l'aeroport, zones logístiques, etc.–, és a prop de les rutes marítimes amb més tràfic d'Europa, ocupa una situació geogràfica estratègica a la Mediterrània i està connectada amb terminals logístiques de l'interior.

També constaten que el 60% de l'activitat logística d'Europa (com es pot observar al mapa) es desenvolupa en l'àrea geogràfica en què es troba Barcelona.

Els dos ponents van expressar la necessitat de crear relacions amb les zones logístiques de l'interior, perquè aquesta interacció permet que les regions actuïn com a unitat i augmentin el seu creixement (tant a les zones logístiques del port com a les de l'interior). Cal lluitar contra l'atomització i establir aliances amb altres zones portuàries; és a dir, cal treballar en xarxa.

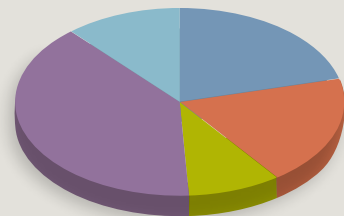
El president de l'Autoritat Portuària de Barcelona, **Jordi Valls**, va reforçar la idea que Barcelona reuneix les condicions necessàries per ser un clúster logístic important (disposa de terminal de contenidors, activitat de transport internacional, activitat logística, manufacturera i comercial), però també que cal creure-s'ho i reconèixer l'existència d'aquest clúster.

Al port s'ha produït un canvi de perspectiva. La seva funció actual ja no és només el transport de mercaderies, sinó la de promoure negocis. Cal que sigui l'eix vertebrador de la logística a Catalunya, i també a Espanya, però per aconseguir-ho cal tenir un projecte logístic i les infraestructures que permetin convertir-lo en realitat.

La jornada tècnica va acabar amb la taula rodona “La posició dels actors respecte a l'impacte de la logística en els nous horitzons econòmics”, presidida per **Gemma Mumbrú**, regidora i vicepresidenta de la Comissió de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Barcelona, i moderada per **Josep Oriol**, director general de l'Autoritat Portuària de Barcelona.

A la taula rodona van participar **Santiago Bassols**, director general de Cilsa (gestora de la ZAL); **Salvador Curcoll**, director del Gabinet d'Infraestructures i Territori de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona; **Ramon Molist**, director de l'Àrea d'Explotació del Consorci de la Zona Franca de Barcelona; **Ignasi Ragàs**, director general de Cimalsa; **Xavier Ribó**, gerent de Barcelona-Catalunya Centre Logístic; **Glòria Rodríguez**, cap del Gabinet de Direcció de l'Aeroport de Barcelona, i **Josep Salvat**, vicepresident de Salvat Logística, SA.

La jornada va tenir molt bona acollida, amb l'assistència de més de dues-centes persones pertanyents als sectors següents:

● Ajuntaments de l'AMB	21%
● Institucions públiques	18,9%
● Generalitat de Catalunya	9,2%
● Empreses privades	39,4%
● Altres	11,5%

Properament s'editarà un llibre amb les conclusions d'aquesta jornada tècnica.

Nota: Podeu accedir a les ponències de la VI Jornada Tècnica a través del web del PEMB (www.bcn2000.es).

Presentació de l'informe de l'atenció a la dependència a l'AMB

El passat 13 de novembre es va presentar a la Sala de Plens de la Mancomunitat de Municipis de l'AMB l'informe *L'atenció a la dependència a l'àrea metropolitana de Barcelona*, publicat pel Pla Estratègic Metropolità de Barcelona.

L'acte va ser presidit per Antonio Balmón, vice-president primer executiu de la Mancomunitat de Municipis de l'AMB, i Francesc Santacana, coordinador general del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona.

L'autor de l'informe, Albert Serra, va fer la presentació d'algunes de les conclusions que conté l'informe, com són les següents:

- La necessitat d'una millor regulació del sistema.
- El reconeixement, la capacitació i l'homologació dels professionals que des de fa molts anys ja treballen en aquest àmbit.
- La creació de mecanismes d'homogeneïtzació intermunicipal que permetin fer un trac-

tament equitatiu dels serveis d'atenció a la dependència a l'AMB.

- La dotació de pressupost, personal i mecanismes de gestió necessaris per a un desplegament eficaç de la Llei d'atenció a la dependència i que doni resposta a les expectatives dels ciutadans.

Després de la presentació es va donar pas a les intervencions dels assistents (alcaldes, regidors i tècnics municipals), que van coincidir en la necessitat de treballar en equip per impulsar la llei i poder donar resposta a les necessitats dels ciutadans de l'AMB.

Nota: Podeu consultar aquest informe al web del PEMB (www.bcn2000.es).

Francesc Santacana, Antonio Balmón i Albert Serra

Sala de Plens de la Mancomunitat de Municipis de l'AMB

“L’informe, encarregat pel PEMB, L’atenció de la dependència a l’AMB marca les línies de treball i els reptes que tenim per endavant. En un territori ampli, hem de tenir un disseny comú del model organitzatiu.”

Antonio Balmón és alcalde de Cornellà, ciutat de 86.000 habitants, i vicepresident de la Mancomunitat de Municipis de l’Àrea Metropolitana de Barcelona. L’ajuntament que encapçala ha portat a terme iniciatives pioneres per tal d’estendre els serveis socials a tota la població.

Antonio Balmón, alcalde de Cornellà i vicepresident primer executiu de la Mancomunitat de Municipis de l’AMB

Quina importància tenen, en aquests moments, els serveis d’atenció a la dependència en l’actual model social?

El model social ha canviat. S’està caminant cap a un model proactiu. S’ha d’ampliar molt més la gent que es veurà beneficiada per aquest nou model social, basat en els serveis a la dependència. És un model que està més incorporat a polítiques de benestar que a polítiques de beneficència.

El model social ha canviat, cal ampliar el nombre de persones que rep polítiques de benestar i no de beneficència.

El país té un problema: hi ha molta gent que pateix per les seves circumstàncies físiques o psíquiques. No es tracta només de gent gran, n’hi ha de totes les edats. Això provoca una distorsió; no només comporta dificultats en el desenvolupament de la vida de la persona, sinó també dins el nucli familiar. Calen serveis per atendre-les.

Quins serveis són els més necessaris?

Per una banda, s’ha de continuar actuant sobre la població en risc per combatre la degradació social i les bosses de pobresa. Però alhora també cal donar assistència a ciutadans que necessiten l’actuació dels serveis públics per millorar la seva qualitat de vida. Entre aquests serveis hi ha la teleassistència, l’assistència a domicili, els serveis dels centres de dia, les residències, etc. Aquests serveis també estan pensats per a les persones que han de tenir cura d’algú que no pot valdre’s per ell mateix. Fins ara l’atenció recau sobre el nucli familiar, que se’n ressent. Les persones que assumeixen la responsabilitat de cuidar d’un familiar també necessiten assistència. Són persones que renuncien a ingressos propis, al seu projecte personal. La tasca de cuidar un malalt que necessita atenció total també comporta unes conseqüències físiques i psicològiques.

Amb la generalització d’aquests serveis també es produeixen uns efectes molt positius en el mercat laboral. Es creen nous jaciments d’ocupació que provoquen l’aparició de molts llocs de treball directes i indirectes. Ara, els serveis d’atenció es mantenen bàsicament pels fons públics i això limita la retribució salarial. A mesura que es vagi equilibrant l’aportació pública amb una major aportació privada es milloraran les condicions per al col·lectiu treballador. Aquest és clarament un sector en creixement que permetrà una atenció social i sanitària.

Quina posició tenen les administracions locals davant d’aquest procés?

El Govern va desenvolupar en la legislatura anterior la Llei de la dependència, que s’ha d’anar aplicant. La seva posada en marxa és complexa, com totes les lleis que tenen vocació de ser universals. Però el que és evident és que els serveis d’atenció a la dependència obren nous continguts per a les polítiques socials que en aquest cas han d’aplicar les administracions locals. La realitat obliga els ajuntaments a fer una reflexió sobre el nostre model d’organització i la manera d’entendre les polítiques socials, per tal de poder fer-les arribar a tota la ciutadania. Les administracions hem de tenir una posició activa, hem d’anar interioritzant en el nostre funcionament ordinari la presència d’aquest nou model social.

Per això, els ajuntaments vam fer una trobada a l’àrea metropolitana de Barcelona per discutir sobre la concepció dels serveis socials com a serveis que cal ampliar.

L’Ajuntament de Cornellà ha estat un dels ajuntaments més actius davant d’aquest repte social. Quines accions s’han dut a terme i quins han estat els resultats?

A l’Ajuntament de Cornellà, ens vam plantejar aquests temes ja abans de l’aprovació de la Llei de la dependència i es van endegar diferents iniciatives.

En primer lloc, dins l'àrea d'alcaldia, hi ha un equip que treballa per concebre d'una altra manera l'acció social. En segon lloc, treballem per portar a terme polítiques transversals, en les quals participin totes les àrees municipals de manera coordinada per atendre bé les persones que ho necessiten. I, en tercer lloc, hem creat la Fundació d'Atenció a les Persones Dependents, integrada per l'ajuntament, la Diputació, la Creu Roja i Tecsa, l'empresa municipal que atén els disminuïts psíquics. L'objectiu de la fundació és reinvertir tots els esforços en els serveis socials, mitjançant aquest organisme que no té beneficis.

Què fa la fundació?

Va néixer arran de la construcció d'una residència per a gent gran que va iniciar l'ajuntament i que gestionarà la fundació. La seva missió és desenvolupar també un servei d'assistència domiciliària.

La fundació és una oportunitat per obrir el camí cap al copagament, amb les aportacions de les entitats privades, ja que els serveis públics no podran cobrir sols l'atenció a tota la població. Amb la fundació hem portat a terme també iniciatives com el "Cop de Calor", que consisteix que, quan arriba l'estiu i la calor intensa, fem un seguiment de les persones grans que en poden patir els efectes, posant-nos-hi en contacte telefònic de manera individual. Entre altres accions, també integra un servei que porta la compra a casa, per a la qual cosa vam signar un conveni amb els mercats municipals.

En un escenari ideal, considera suficient l'actual sistema de finançament per a la cobertura d'una demanda social que sembla indicar una clara tendència al creixement?

A l'ajuntament estem aconseguint ampliar els serveis d'atenció social perquè hem pogut duplicar els ingressos d'altres administracions, hem triplicat així la nostra inversió pública i hem aconseguit recursos de l'esfera privada. A la pràctica, això ha suposat que hàgim pogut trucar més de 5.000 persones durant l'últim estiu per a l'acció contra el "cop de calor". A la vegada, hem triplicat l'atenció domiciliària fins a 500 famílies. Els resultats han estat òptims i ens fan agafar confiança. En el futur, esperem que l'octubre es posi en marxa la nova residència que gestionarà la fundació, que permet que les institucions privades facin donacions, i es rebin ajudes, subvencions i es facin patrocinis.

Però la realitat és que l'actual sistema de finançament dels serveis socials públics està en qüestió. Hi ha una gran demanda d'aquests serveis. A Cornellà volem donar prestació a tota

la gent gran que ho necessita, i els beneficiaris no paguen res. A la llarga aquest sistema no és sostenible, els serveis no es podran garantir només amb els recursos públics. Caldrà anar cap al copagament. Caldrà optar per solucions imaginatives perquè ens trobem davant el risc que aquesta atenció social més àmplia no pugui créixer i avançar.

A Cornellà tenim una experiència sobre la qual creiem que cal avançar: hem creat una sola oficina per atendre les persones que demanen una primera avaluació. Hem unificat tots els departaments en un sol espai. De la mateixa manera, en l'àmbit global cal un organisme autònom per gestionar totes les accions amb més celeritat.

Per encàrrec del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, s'ha elaborat l'informe *L'atenció a la dependència a l'àrea metropolitana de Barcelona que aporta noves idees i propostes des d'una perspectiva metropolitana, tant dels problemes com de les solucions en l'àmbit supramunicipal.*

En quina mesura pensa que una dimensió supramunicipal i metropolitana pot aportar horitzons més positius per a una cobertura més eficient d'aquests serveis i una millor satisfacció de la demanda dels ciutadans?

Aquest informe marca les línies de treball i els reptes que tenim per endavant. En un territori ampli hem de tenir un disseny comú del model organitzatiu. S'ha de crear una xarxa d'equipaments i que els serveis es puguin compartir, perquè no tots els ajuntaments poden disposar de tots els serveis. Cal homogeneïtzar aquests serveis, les condicions d'accés, els tipus d'atenció, el funcionament, els preus, etc. L'objectiu és satisfer la demanda dels ciutadans de manera correcta. El parc privat de residències, per exemple, està obsolet, cal posar-lo al dia perquè porti a terme una bona atenció. També s'ha de preveure que cal crear formació per a les persones que treballin en aquestes noves ocupacions. Hem de trobar el model organitzatiu per portar a la pràctica la generalització dels serveis socials. Hi ha molta gent que necessita els serveis, de manera que cal fer una agenda per crear-los de manera compartida. El document també obre la reflexió sobre el sistema de copagament. Els ciutadans han de ser conscients que hem obert camí en l'acció social i que no podem retrocedir. Igual que en l'educació i en la salut, els propers anys la tendència a créixer en els serveis socials en l'àmbit local serà la dinàmica.

Sense oblidar que podem generar riquesa en el mercat laboral, millorar la qualitat de vida a la ciutat i ampliar el concepte de polítiques de benestar social.

El mapa de la recerca i la innovació de Barcelona

Barcelona Activa ha desenvolupat una aplicació interactiva, el Mapa de la Recerca i la Innovació de Barcelona, que situa sobre el plànol de l'àrea metropolitana de Barcelona totes les entitats i entorns de suport a la innovació, els principals centres de recerca de base tecnològica i casos d'èxit d'innovació aplicada.

El seu objectiu és fer visible la recerca i la innovació que es fa a Barcelona i l'aposta decidida que s'ha fet per una economia basada en el coneixement. S'ha previst que el mapa sigui una eina en evolució i que es vagi ampliant amb nous actius de manera que passi, en els propers mesos, dels 245 que conté actualment fins a 350.

Cadascun d'aquests actius disposa d'una fitxa explicativa en la qual hi ha informació detallada de l'entitat, recursos relacionats, fotos i vídeos, etc.

Podeu veure el mapa a través del web (www.bcn.cat/innova).

La promoció econòmica a l'AMB, una acció de conjunt

El passat mes de desembre es va fer la primera reunió amb representants de l'àrea de promoció econòmica dels ajuntaments de l'AMB per tal d'avançar en l'elaboració d'un document que concreti les principals línies de treball conjunt.

En aquesta reunió es va analitzar un document, elaborat pel PEMB a partir de les reunions amb els ajuntaments de l'AMB i dos consells comarcals, en què es recullen les polítiques que s'estan duent a terme actualment als diferents municipis. Així mateix, planteja algunes directrius per tal de crear un marc d'acció conjunta, més enllà de les accions que ja duen a terme els ajuntaments amb la finalitat de promocionar l'economia de la seva ciutat.

Aquest document de treball, que s'analitzarà en una propera reunió el febrer del 2009, proposa sis eixos que permetrien donar aquesta dimensió metropolitana a l'àmbit de promoció econòmica:

1. Promoció externa de l'àrea metropolitana de Barcelona.
2. Relacions internacionals.
3. Creació d'espais de trobada dels responsables de promoció econòmica dels ajuntaments de l'AMB.
4. Elaboració de bases de dades sobre informació d'activitats econòmiques metropolitanes.
5. Promoció de la xarxa de centres de desenvolupament local de l'àrea metropolitana de Barcelona.
6. Reconversió i modernització de les àrees d'activitats econòmiques.

L'educació, responsabilitat de tota la societat catalana

Presentació del manifest "Convocatòria social per l'educació a Catalunya"

El passat 4 de desembre, es va presentar a ESADE el manifest "Convocatòria social per l'educació a Catalunya", que ha estat promogut per l'expressident del Parlament de Catalunya Joan Rigol i trenta-sis institucions de diferents àmbits de la societat catalana.

El manifest remarca la importància de l'educació, tant per a la pròpia persona com per al desenvolupament del nostre país, però constata que el nivell educatiu no és l'adequat per fer front als reptes de futur. Cal millorar-lo, i per aconseguir-ho és necessari el compromís de tots. L'educació no correspon només als professionals docents o a les famílies, sinó que també és responsabilitat de tota la societat en general. Com diu la convocatòria, "Educar és una tasca de tots i totes".

A aquest manifest s'han adherit representants de diversos àmbits de la societat civil catalana, no vinculats directament a l'ensenyament, que s'han compromès a vetllar des dels seus òrgans de govern per la qualitat en l'educació (mitjans de comunicació, col·legis professionals, municipis, sindicats, pensadors, etc.).

La convocatòria conté un annex, redactat per un equip d'ESADE amb la col·laboració dels experts Xavier Antich, Gregorio Luri i Joan Majó, en què s'analitza els baixos resultats obtinguts en l'informe PISA i es compara l'ensenyament català amb el dels països considerats capdavanters (Finlàndia, Corea del Sud i Flandes).

Algunes de les mesures que es proposen en aquest annex són:

- Augmentar el percentatge de despesa pública en educació no universitària respecte del PIB fins al nivell de l'Estat espanyol.
- Reduir el percentatge de fracàs escolar i l'abandonament prematur dels estudis obligatoris.
- Reformular els ensenyaments de formació professional a l'ESO.
- Analitzar acuradament les programacions curriculars de l'ensenyament obligatori.
- Replantejar les relacions entre escola/família i escola/societat.
- Impulsar noves iniciatives legislatives que ajudin a compatibilitzar horaris laborals i familiars.
- Reformular la formació específica del professorat i de la funció docent, especialment en les àrees de l'educació primària, secundària i batxillerat. Fer atractiva la funció docent i garantir la formació i l'avaluació permanent del professorat.
- Redefinir la funció pública de l'ensenyament.
- Endegar polítiques educatives específiques que impedeixin les desigualtats educatives.

Darreres publicacions del PEMB

Col·lecció d'estratègia núm. 11

Els hàbits socials i les NTIC: tendències

En aquest estudi, elaborat conjuntament amb l'Associació Catalana de Ciència Regional, s'analitzen quines són les tendències en els usos i en els serveis de les tecnologies de la informació i de la comunicació.

El llibre no pretén ser un estudi tècnic de quins seran els avenços en aquesta matèria, sinó que vol ser una reflexió dels nous usos d'aquestes tecnologies i de com s'incorporen en els hàbits de vida de les persones i de les empreses, de com les noves tecnologies s'integren en la vida i l'economia d'un territori i de com ofereixen oportunitats a les empreses per adaptar-se millor als reptes de futur.

Les reflexions d'aquest informe ens permeten fer tres consideracions:

- a) L'evidència de canvis permanents en el sector, tant pel que fa als productes tecnològics com als serveis vinculats a aquests,
- b) la ràpida incorporació dels nous components tecnològics en les pautes de vida quotidiana, tant de les persones com de les empreses, i
- c) la seva incidència en la competitivitat d'un territori, i, en especial, el de l'àrea metropolitana de Barcelona.

Col·lecció de prospectiva núm. 13

L'atenció a la dependència a l'àrea metropolitana de Barcelona

Pau Mas i Albert Serra

El moment de fer aquesta publicació no podia ser més adequat, atès que els canvis legislatius, tant en l'àmbit de Catalunya com de l'Estat espanyol, configuren un nou escenari dels serveis de dependència dins d'un marc de benestar social.

La pregunta que va originar l'encàrrec, per part del PEMB, d'aquest nou informe era: quin ha de ser l'àmbit territorial més adient per plantejar aquesta qüestió?

Aquest informe analitza el nou marc dels serveis de dependència des de la perspectiva d'una metròpolis i quins haurien de ser els eixos principals de la seva gestió. En la part final, l'estudi concreta algunes línies de treball que marquen un camí a seguir.

L'Associació del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona és una associació privada sense ànim de lucre.

El Consell General de l'Associació el constitueixen més de tres-cents membres, entre els quals hi ha entitats privades, institucions públiques i administracions.

Jordi Hereu

Alcalde de Barcelona i president del Consell General

Jordi William Carnes

Tinent d'alcalde d'Hisenda i Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Barcelona i president de la Comissió Delegada

Francesc Santacana

Coordinador general

D'acord amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, us informem que les vostres dades han estat incorporades en un fitxer automatitzat que ha estat prèviament comunicat a l'Agència de Protecció de Dades i que té com a titular el Pla Estratègic Metropolità de Barcelona.

L'ús de les vostres dades personals tindrà caràcter confidencial i es faran servir exclusivament per a activitats relacionades amb la promoció de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Puntualment es podran cedir aquestes dades a entitats col·laboradores per al mateix ús.

En el supòsit de voler exercir els vostres drets d'oposició, rectificació i cancel·lació, poseu-vos en contacte amb nosaltres a la seu social del carrer Ausiàs Marc 7, 1r.

**Pla Estratègic
Metropolità
de Barcelona**

Ausiàs Marc, 7, 1r
08010 Barcelona
T. 933 187 051
F. 933 174 835
plaestrategic@bcn2000.es
www.bcn2000.es

Entitat patrocinadora:

Ajuntament de Barcelona

Departament d'Economia i Finances
de la Generalitat de Catalunya

Ajuntament de Badalona

Ajuntament de Barcelona

Ajuntament de Cornellà de Llobregat

Ajuntament del Prat de Llobregat

Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat

Ajuntament de Montcada i Reixac

Ajuntament de Santa Coloma
de Gramenet

Ajuntament de Pal·lejà

Ajuntament del Papiol

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Consell Comarcal del Barcelonès

Entitat Metropolitana del Medi Ambient

Entitat Metropolitana del Transport

Aena

Autoritat Portuària de Barcelona

Cambrà Oficial de Comerç, Indústria
i Navegació de Barcelona

Cercle d'Economia

Comissió Obrera Nacional
de Catalunya

Consorti de la Zona Franca
de Barcelona

Diputació de Barcelona

Fira de Barcelona

Foment del Treball Nacional

Mancomunitat de Municipis de l'Àrea
Metropolità de Barcelona

Unió General de Treballadors
de Catalunya

Universitat de Barcelona

Amb el suport de: **IBERIA**